III. ročník 2/2016

Hlahol zvonov

Časopis farnosti Šaštín-Stráže

Detská dramatizovaná krížová cesta
20. marec 2016

Titulná fotografia je tiež z tejto krížovej cesty

PRIHOVÁRAME SA VÁM:

Milí bratia a sestry,

oslávili sme veľkonočné sviatky, oslávili sme Kristovo zmŕtvychvstanie, ktoré je zárukou aj nášho vzkriesenia. V každom človekovi je vložená túžba po nesmrteľnosti, po živote. Túto túžbu do nás vložil Stvoriteľ. My veríme vo vzkriesenie tela a v život večný. Boh zo svojej strany urobil a robí všetko pre to, aby sme s Ním mohli žiť večne. Už je len na nás, ako nakladáme s jeho darmi, s jeho milosťami. Máme rozum a slobodnú vôľu. Sme zodpovední za svoj život, lebo život je veľký Boží dar, ktorý sme dostali ako šancu na konanie dobra. Každý si je tvorcom svojho šťastia alebo nešťastia, časného i večného. Boh nás stvoril bez nás, ale nespasí nás bez nás. V pozemskom živote rozhodujeme o tom, čo urobiť a čo neurobiť, rozhodujeme sa pre dobro alebo pre zlo, pre čnosť alebo pre hriech, rozhodujeme sa pre šťastnú večnosť alebo pre zatratenie. Nechcime byť múdrejší ako Boh, ktorý nám ukazuje správny smer životom. Na hriechu, nech by bol akokoľvek vábivý a príťažlivý, nevybudujem svoje šťastie. Každým hriechom ubližujeme sebe i druhým a staviame sa do opozície voči Bohu. Snažme sa žiť radostne a túto radosť rozdávajme svojím úsmevom, slovom, pozornosťou a najmä nezištne vykonanými dobrými skutkami.

Všetkých vás srdečne pozdravujem a žehnám vás.

Váš duchovný otec Jozef

Aj ty chodíš na poslednú chvíľu?

Ak aj ty patríš k tým, ktorí zvyknú dobehnúť na svätú omšu úplne na poslednú chvíľu, keď už celebranti vychádzajú zo sakristie, tak teda potom čítaj ďalej:
„Prečo prichádzate na poslednú chvíľu? Mali by ste prísť skôr, modliť sa a prosiť Pána, aby vám zoslal Ducha Svätého, ktorý by vás obdaril pokojom, očistil od ducha tohto sveta, zbavil trápení, problémov a roztržitosti. Len tak môžete dôstojne prežiť tento posvätný okamih. Ale vy chodíte, až keď začína svätá omša a zúčastňujete sa na nej, ako na akejkoľvek všednej udalosti, bez duchovnej prípravy. Prečo? Je to predsa ten najväčší Zázrak. Prišli ste prežiť tento okamih, kedy vám Najvyšší Boh dáva svoj najväčší dar a vy si ho neviete vážiť...“ „ Z hĺbky duše pros Pána, aby ti odpustil všetky tvoje hriechy, ktorými si ho urazila. Tak sa budeš môcť dôstojne zúčastniť tohto privilégia, akým je účasť na Svätej omši.“ (Catalina Rivas: Prežívaj svätú omšu)

OBSAH

1. Príhovor + Na poslednú chvíľu
2. Obsah + Mariánske a trojičné stĺpy
3. Don Jozef Hrdý SDB – don José
7. Rozhovor s rektorom Národnej svätyne
11. Aby nás ich chudoba obohatila
17. Saleziánky z našej farnosti
19. Z veľkolepých osláv 300. výročia úcty k Panne Márii Šaštínskej
20. Nová hviezda Uhorskej krajiny
21. Desiatka pre deti
22. Nocľaháreň
23. Strážsky kostol
24. Spomienky na dona Srholca SDB
26. Apoštolské požehnanie + Púť do Malaciek
27. Spoločenská kronika

Občasník 2/2016, III. ročník
Vydané pre vlastnú potrebu

Farský časopis zostavili: don Jozef Pöstényi SDB, správca farnosti, don Emil Šafár SDB a Mgr. Ľudmila Machová. Zároveň ďakujeme za pomoc ostatným saleziánom z miestnej komunity, ktorí prispeli k vydaniu časopisu. Svoje rady, nápady, pripomienky i postrehy nám môžete poslať na našu mailovú adresu: hlaholzvonov@gmail.com. (Autorka všetkých neoznačených textov a foto Mgr. Ľudmila Machová.) Všetky predchádzajúce čísla Hlaholu zvonov nájdete na internetovej stránke: www.bazilika.sk v oddelení farnosť.
Grafické spracovanie a tlač: Tlačiareň FORK, Martin
Neprešlo jazykovou úpravou.

Na pulty obchodov prišla zaujímavá publikácia pre milovníkov histórie, ktorá zachytáva aj tri pamiatky z nášho mesta: sochu Piety na podstavci pred vchodom do Baziliky, sochu Piety na podstavci pri ceste v Strážach (Na haťách) a Stĺp so súsoším Najsvätejšej Trojice v parčíku na Kláštornom námestí. Jej názov je:

Mariánske a trojičné stĺpy v premenách času: Trnavský kraj

Publikácia je prvou monografiou venovanou votívnym* exteriérovým sochárskym pamiatkam nachádzajúcim sa na území Slovenska. Približuje historické okolnosti ich vzniku a výskytu, použité architektonické formy a ikonografiu sochárskej výzdoby, venuje sa pôvodu a typu hornín, z ktorých boli pamiatky vyhotovené, lokalizuje miesta ich historickej ťažby...

*votívny = venovaný na základe sľubu; historicky cenným votívnym darom pre našu farnosť, ale i celé Slovensko, je pieta z hruškového dreva, ktorú dala na základe sľubu zhotoviť Angelika Bakičová; neskôr prinášali veriaci z celého širokého okolia rôzne votívne dary za vyslyšanie svojich prosieb v modlitbách priamo do nášho chrámu. Dodnes sú mnohé z nich uložené v Mariologickom múzeu.

Slávnostné oceňovanie osobností saleziánskej rodiny

Ústav pamäti národa v spolupráci s mestom Šaštín-Stráže udelil Pamätnú medailu za odpor proti totalitnému režimu a ďakovný list za osobnú účasť v boji proti komunistickému režimu a svedectvo života v utrpení pre zachovanie živej pamäte národa trom osobnostiam saleziánskej rodiny na Slovensku. Ocenenie z rúk predsedu Správnej rady ÚPN Dr. Ondreja Krajňáka a primátora mesta Šaštín-Stráže Mgr. Jaroslava Suchánka si prevzali: don Jozef Hrdý SDB, pán Ján Brichta a in memoriam don Alfonz Paulen v zastúpení synovcom Ľuborom Paulenom. Pamätná medaila a ďakovný list sú ocenením ich celoživotného diela v zápase za zachovanie princípov slobody, demokracie a dodržiavania ľudských práv v období neslobody v rokoch 1948-1989.

Prinášame vám spomienky don Josého tak, ako ich spísal don Ernest Macák vo svojich dielach, zachytávajúcich celé roky komunistického boja proti Cirkvi:

Spomienky don Josého

V roku 1978, vyše 29 rokov po dramatickom úteku za hranice vlasti, spomína don José na prežité udalosti takto:

„Niekedy v decembri 1949 prišiel do Kríža don Ernest Macák. Jankovi Halovi a mne povedal, že o niekoľko dní pôjdeme za hranice. Stretol sa s nami osobitne. Mne to povedal v parku. Z ústavu sme sa mali dostať pomocou telegramov, pretože predstavení nemali nič vedieť. Ja som sa s ním dohodol na tomto texte: Brat v Bratislave je ťažko chorý! Príď! V určený deň, niekoľko dní pred Vianocami, asi o desiatej, dostal Halo takýto telegram: „Matka je veľmi nezdravá, príď domov!“

Don José.

S telegramom šiel za direktorom Františkom Valábkom. Ten mu povedal, aby sa pripravil a popoludní môže cestovať. Mne prišiel telegram niečo po jedenástej. Keď mi ho don Valábek dával, povedal mi: „Ty si veľký švindler. Chceš ísť na vianočné prázdniny do Bratislavy, teba ja nepustím. Telegram je len zámienka.“ Odvetil som: „Keď nechcete, nepôjdem!“ Videl som, že musím vymyslieť iný spôsob, ako sa dostať z ústavu. Ak chcem ísť za hranice, treba ešte dnes odcestovať. Ako si však pripraviť kufrík na cestu, aby to iní nezbadali? Po obede, bolo to v sobotu, bolo treba pozametať spálňu. Ponúkol som sa kolegovi, že to urobím namiesto neho. Vedľa mojej postele ležal chorý František Benko. Zametal som, a tu i tam som potajomky vyniesol nejaký kus bielizne do kufríka na povale. Ponáhľal som sa s tým, Benko

Don José s primátorom mesta Šaštín-Stráže.

niečo videl, bol však chorý a nijaké podozrenie nemal. Kufrík bol už plný. Ako ho však budem môcť niesť, keď nikam necestujem? Zašiel som za jedným chlapcom zo Svätého Kríža, mohol mať tak pätnásť rokov a povedal som mu: „Urobíš mi nejakú službu a ja ti za to dám pingpongovú loptičku.“ „A čo?“ „Postavíš sa na ulicu pod naše okná a ja ti spustím na povraze kufor, vezmeš ho a zanesieš mi ho na stanicu. Tam ti dám ešte jednu loptičku.“ Okolo druhej popoludní chlapec už čakal. Zazvonilo a my sme išli do študovne. Kufor som mu spustil okolo pol tretej, keď už bohoslovci boli v škole. Tu sa však stalo niečo neočakávané. Zo študovne ma volal profesor Valábek a povedal: „Nuž, choď! Skôr však ako odcestuješ, pozhováraj sa s donom Horniakom.“ Ernest Horniak, ekonóm ústavu, mi povedal: „Tu máš peniaze! Kúpiš v Bratislave na Vianoce ryby.“ „Dobre, kúpim ich a pošlem.“ Bolo to 21. decembra 1949. Kufrík som si pokojne zniesol z povaly na vrátnicu, zavolala som z ulice chlapca a poslal som ho s kufríkom na stanicu. Vlak šiel okolo pol piatej popoludní. Cestovali sme obaja: Halo do Nemčíc a ja do Ostratíc.

Útek do Rakúska

Na druhý deň ráno sme obaja cestovali do Bratislavy. S donom Macákom sme sa stretli pred naším ústavom na Miletičovej ulici. Jemu som dal peniaze na ryby, on ich kúpil a poslal do Kríža. Ten istý deň popoludní sme sa opäť stretli, tentoraz na stanici. Dal nám pokyny, ako sa máme počas úteku správať. Nastúpili sme do vlaku. Cestovali sme každý v inom vozni. Keď sme prišli do Moravského Svätého Jána, už sa zvečerievalo. Súčasne s našim vlakom prišiel aj vlak z opačnej strany od Kútov. Doviezla sa ním istá žena a s ňou nejakí ľudia. Tá žena a ešte jeden muž nás potom viedli poza stanicu a humná do obce. Zem bola rozmoknutá a blatistá. Popri starých dolámaných a deravých plotoch sme sa napokon dostali odzadu do istého domu. Bola už úplná tma. V dome býval Veľký Jožo. Don Ernest mu zaplatil za nás dvadsaťtisíc korún a ostal s nami, až kým sme sa nevybrali k hranici. Žiadal od nás, aby sme mu potom po Jožovi napísali, ako sme prechádzali cez hranicu i v Rakúsku. Z domu som si niesol dva nemotorné kufre, myslel som si, že prechod bude len ako nejaká krátka vychádzka, akoby na záhumnie.

Vyšli sme do tmy. Okrem nás dvoch bol vo výprave akýsi astrológ, advokát z východného Slovenska a ešte nejakí ľudia. Bolo nás sedem či osem. Viedol nás Veľký Jožo spolu s jedným dievčaťom z Rakúska. Kráčali sme po blate i po lúkach. Bolo to 22. alebo 23. decembra 1949. Bola zima. Cestou som s oboma kuframi padol do kanála a kôl,

na ktorom som si kufre niesol, mi poranil tvár. Bol som celý mokrý. Chcel som si otvoriť kufor a prezliecť sa, vodca mi to však zakázal. Veľký Jožo šiel posledný, dievča, čo mu pomáhalo, bolo na čele. Zdalo sa mi, že Jožo nám neveľmi dôveruje. Tak som kráčal asi od desiatej večer do druhej v noci v premočených šatách. Hoci bola zima, pod ťarchou oboch kufrov som sa dokonca potil.

Asi o jednej sme sa na člne previezli cez Moravu. Až tu mi Jožo dovolil prezliecť sa! Najhoršia časť cesty nás však ešte len čakala. Museli sme prejsť cez kanál. Bol asi päť metrov široký a dva-tri metre hlboký. Jožo tam mal pripravené dve brvná a preložil ich ponad kanál. Po brvnách sa bolo treba vliecť kolenačky. Jeden kufor som mal na chrbte, druhý na bruchu. Tak som sa namáhavo štveral na druhú stranu. Celí zablatení sme nad ránom prišli na neznámu železničnú stanicu. Ľudia si nás zvedavo obzerali. Keď prišiel vlak, nasadli sme a cestovali do Viedne. Zosadli sme na nejakom predmestí v ruskej zóne. Po uliciach sme kráčali jeden za druhým vo vzdialenosti desať-dvadsať metrov. Jožo nás vopred upozornil, že vo Viedni to bude najnebezpečnejšie. Šťastne sme sa však dostali až do americkej zóny. Tu sme sa museli prihlásiť americkej tajnej službe. Okrem osobných údajov sa nás na nič nepýtali. My s Halom sme potom išli k saleziánom na Hagenmüllergasse. Rakúski spolubratia nás prijali veľmi srdečne, hoci žili v tých povojnových rokoch dosť chudobne. Pri Štedrej večeri sme aj my dostali vianočný darček. Na polnočnú omšu sme išli do Dómu svätého Štefana. Halo bol pri svätej omši subdiakonom a po omši nám dali nejaké šilingy. Cez sviatky sme chodili po meste, v tých častiach, kde to bolo pre nás bezpečné.

Don José počas veľkonočných obradov.

Prví spolubratia v Taliansku

Hneď po sviatkoch sme začali chodiť po rakúskych i amerických úradoch. Dostali sme utečenecký preukaz, do ruskej zóny sme však s ním nemohli vstúpiť. Zapísali sme sa do medzinárodnej utečeneckej organizácie. Chceli sme sa dostať do Linca, kde začínala americká zóna, no nedarilo sa nám. Pomohol nám maďarský salezián Juhász, veľmi dobrý človek. Spojil nás s francúzskou tajnou službou vo Viedni, ktorá nám dala občianske preukazy, akoby sme boli rakúskymi občanmi. Dali nám ich pod podmienkou, že len čo prídeme do Linca, spálime ich. Ja som mal občiansky preukaz na meno Oto Schufer, Janko Halo dostal priezvisko Hals.

V januári 1950 sme konečne cestovali do Linca. Blízko mesta sa končila ruská zóna. Vlak zastal pri moste cez rieku Inn. Stáli sme tam asi dve hodiny. Boli pre nás z celého úteku najťažšie, pretože tam bola osobná kontrola. Potili sme sa, no nesmeli sme sa tváriť ustráchane. Halo už vedel dosť dobre po nemecky. Keď podával na kontrolu svoj preukaz, namrzene sa spýtal, prečo tu toľko stojíme. Ja som zase za ten svet nemohol nájsť svoj občiansky preukaz, preto rakúsky kontrolór nadával. Napokon som zistil, že na ňom sedím.

Konečne sa vlak pohol. Bol už uprostred mosta cez rieku Inn. Tam sa začínala americká zóna. Obom sa nám začala valiť z nosa krv, hrozné napätie začínalo povoľovať. Z Viedne sme cestovali v noci, všade boli Rusi s bodákmi. Nevedeli sme, ako sa to s nami skončí, či nás neodhalia a nevrátia späť do vlasti. Keď sme v Linci zišli z vlaku, boli sme od úzkosti vyčerpaní, že sme si na stanici museli sadnúť na lavičku. Asi hodinu sme odpočívali, kým sme sa trochu upokojili. Zo stanice sme šli k saleziánom na Frobelstrasse.

V Linci sme sa dlho nezdržali, cestovali sme ďalej do Innsbrucku. Bola zima, všade bolo veľa snehu. Najbližší saleziánsky ústav bol kdesi na vidieku v obci Fulpmes. Šli sme teda poprosiť o prístrešie do bývalého kláštora kartuziánov, ktorí mali otcovia jezuiti. Triasli sme sa od zimy. Keď sme im povedali, že sme saleziánski bohoslovci, povedali nám: „Pre utečencov majú miesto na stanici, tam sa o vás postarajú. Choďte ta!“ Šli sme. Viedli to tam nejaké sestričky v civile. Keď sa dozvedeli, že sme bohoslovci, povedali nám: „Máme tu utečencov, chlapov i ženy, to nie je pre vás.“ Napokon sme sa vybrali hľadať útočisko k sestričkám saleziánkam. Bývali v činžiaku na druhom poschodí. Mali tam i novicky. Tie sa preniesli do izieb sestričiek, aby sme sa mohli aspoň jednu noc vyspať. Na druhý deň sme šli hľadať útulok k misionárom. Ochotne nás prijali a dali nám byt, stravu i peniaze.

V Innsbrucku sme si cez Červený kríž podali žiadosť o pas do Talianska. Vybavovali ho vo Švajčiarsku, preto to trvalo nejaký čas. Aj keď sme pas dostali, ešte niekoľko dní sme ostali v Innsbrucku. Chceli sme totiž zariadiť, aby aj spolubratia, čo budú tajne prechádzať cez hranice po nás, mohli dostať taký pas a pomerne rýchlo prejsť do Talianska.

Konečne 28. januára 1950 sme odcestovali do Talianska, do Verony. Tamojší saleziáni nás veľmi milo prijali. Zastavili sme sa aj v Miláne a 5. februára 1950 sme prišli do Turína. Tam nás čakal slovenský salezián don Silvester Taliga, riaditeľ saleziánskej knižnice na Crocette. Predstavení chceli, aby sme študovali, a tak sme tam zakotvili. Krátko po príchode sme však cestovali do Ríma na blahorečenie Dominika Savia, ktoré sa konalo 5. marca 1950.

Toľko zo spomienok dona Jozefa Hrdého SDB alebo don Josého, ako ho všetci voláme, ktorý neskôr roky veľmi úspešne pracoval medzi mládežou v Chile.

Rozhovor s rektorom Národnej svätyne

Don Ján Čverčko SDB ako ho nepoznáme...

Do našej farnosti prišiel na konci leta 2013 a oficiálne prebral funkciu správcu Baziliky Sedembolestnej Panny Márie 17. septembra 2013. Vystriedal don Jozefa Zachara SDB, ktorý od nás odišiel do Topoľčian a mom. pôsobí ako správca farnosti v Žiline. Don Čverčko je rodený Košičan, ale k nám prišiel z opačnej strany – z Talianska. Len čo sa stihol zorientovať v našej farnosti a Svätyni, už ho zavalila náročná práca spojená s Rokom Sedembolestnej Panny Márie. Súviseli s tým aj davy pútnikov, množstvo pútí a mimoriadne organizačné povinnosti. Požiadali sme ho o rozhovor a on súhlasil. Jeho zaujímavé odpovede prinášame aj vám:

***Akú známku by si si dal za jubilejný rok 2014, ktorý bol pre nás ozaj mimoriadny?**

„Na to je veľmi ľahké odpovedať. Ja si známku nedám. Známku mi dá Pán Boh a vy ostatní...“

***To je moja druhá otázka: Akú známku by ti zaň dal Pán Boh?**

„To je na Ňom. Takto položená otázka dá aj nepriamu odpoveď. Nebude to o žiadnej známke. Poviem to inak. Ja by som bol rád, keby sem ľudia prišli, vrátili sa a povedali: „Vraciame sa sem preto, lebo sme sa tu cítili dobre.“ Toto je vidieť, že sa stalo. V roku 2015 sem prišlo 250 tisíc ľudí, prišlo 473 registrovaných pútí... Počet ľudí, ktorí sem

Don Čverčko s don Janákom pri príprave Národnej púte.

prišli, sa niekoľkonásobne zvýšil oproti roku predchádzajúcemu pred rokom jubilejným. My sme sa snažili o prijatie každého pútnika. Sme vďační za každého pútnika – aj za toho moderného, aj za toho tradičného. Keď vidíme, ako chodia pútnici do Baziliky aj po jubilejnom roku, zdá sa nám, že je to aj vďaka tých ľudí, aj vďaka Pána Boha, ktorý nás má rád a dáva nám to pocítiť ako také cukríky, ktoré dostávame. Ľudia sa sem vracajú, spovedajú sa, chodia cez bežné dni, cez púte, pribúda týchto ľudí. Ďakujeme za tento dar. A ja zároveň tiež, spolu s mojimi spolubratmi v komunite."

***Dúfajme, že je teda spokojný aj Pán Boh s tým, čo sa tu všetko udialo v tom krásnom roku...**

„On vidí veľa vecí, ktoré my nevidíme, nikdy neuvidíme a ani sme nevidel . Vidí tie veci, ktoré sú skryté a ostanú navždy skryté. Skryté ostanú spovede, tie sa nikto nikdy nedozvie... a obety mnohých ľudí."

Vzťah k Bohu

***Mal si niekedy z veľkosti Boha strach?**

„Mal som strach zo smrti, myslím, ako každý iný človek."

***Mal si a už nemáš?**

„Mám. Každý normálny zdravý človek ho má, aj ho bude mať. To je vec, ktorú sme zdedili po Adamovi a Eve všetci. To je prvý následok hriechu – strach zo smrti. Strach z Boha asi nie, ale bázeň pred Bohom áno."

-A po smrti kráľovstvo nebeské čo na nás čaká?

„Po smrti je odmena pre dobrých a trest pre zlých. Sa veľmi rýchlo povie, že Kráľovstvo nebeské, ale Ježiš hovoril aj o pekle."

***Myslíš si, že v pekle sa vráti každému to, čo robil iným na zemi?**

„Boh je spravodlivý sudca, ktorý dobrých odmeňuje a zlých trestá. Toto veríme, to je Božia pravda, ktorú verí každý veriaci človek. Určite dostanú to, čo si zaslúžia. Božie mlyny melú pomaly, ale melú isto."

***Čo by si chcel robiť v nebi? (smiech)**

„Najprv žartom: Spať, spať a spať. Pretože by som chcel oddychovať. To je taká žartovná odpoveď a potom taká od srdca: ďakovať a chváliť Pána Boha. Milovať Ho sa učím už tu na zemi."

***Ďakovať Mu po Jeho pravici?**

„Radšej kdesi v kúte, stačí v rožku."

***Myslíš si, že kňazi sú bližšie k Bohu ako my bežní veriaci – ako napr. ja?**

„Myslím si, že sme všetci pokrstení. Ako pokrstení sme všetci jeho Božie deti. Milo-

vané deti, synovia a dcéry. To neznamená, že nás má viacej rád, alebo menej rád. Ale to znamená, že máme úlohu. Sv. Pavol hovorí o tajomnom tele. Cirkev je tajomné telo. On je hlavou a my ostatní sme jeho údmi. Kňaz má žiť medzi ľuďmi, nie osamote. Nie sám uzavretý na svojej fare. Zároveň má byť svedkom toho života v nebi. To majú robiť najmä rehoľníci. Nie robiť, ale byť, to je veľký rozdiel. Nie sme tu preto, že niečo robíme, ale preto, že niekým sme."

***Cítiš sa teraz viac kňazom alebo správcom?**

„Teraz mám veľa práce, to je materiálna stránka veci."

***Čiže kňaz musel ustúpiť návalu povinností?**

„Možno áno. Asi tak."

Sila generálnej svätej spovedi

***Kedy si si v živote povedal, že Boh ťa má naozaj rád?**

„Pri prvej generálnej svätej spovedi. To si pamätám a do smrti na to nezabudnem. Ale aj pri iných príležitostiach."

***Prezradíš aj kedy to bolo?**

„Bol som na prvých duchovných cvičeniach. Mal som približne 15 rokov. Bolo nás tam máličko a bolo to ešte za totality. Pripravoval som sa 4 dni v ústraní. V nádhernej prírode, na východe Slovenska. Vtedy som ešte nevedel, že je to kňaz, salezián, ktorý mal svätú omšu a aj nás spovedával. Bol to úžasný Boží dar, táto prvá svätá spoveď. To je dar, to je ten Boží dotyk."

***Už vtedy si vedel, že chceš byť kňaz – salezián?**

„Nie, vtedy ešte nie. To dozrievalo počas celej strednej školy. Dozrelo to začiatkom vysokej školy. Čiže tak okolo môjho 18. – 20. roku."

Don Čverčko počas obradov Bielej soboty.

Kňazské povolanie

***Akú školu si študoval?**

„Gymnázium a potom dva ročníky na Technickej univerzite v Košiciach – Elektrotechnickú fakultu. Urobil som počítače – výpočtovú techniku a potom som prerušil štúdium a odišiel. Nastúpil som do noviciátu k saleziánom."

***To je ten titul Bc., ktorý máš?**

„Nie, Mgr. mám z teológie a Bc. zo sociálnej práce, ktorú ešte študujem. Na VŠ sv. Alžbety."

***O čo momentálne najviac a najčastejšie prosíš Boha?**

„O prijatie Božej vôle takej aká je. S tými ľuďmi ktorí sú, s tými darmi ktoré sú, s tými ohraničeniami ktoré sú. Čas a spôsob vyberá Boh, nie ja. Ja sa učím to prijať."

***Zažil si niekedy situáciu, ktorú si vložil celú do rúk Pánovi a dal si sa Mu doslova viesť za ruku?**

„V kňazskom povolaní. Salezián – kňaz. Život zasvätený reholi. To bolo rozhodnutie ísť do rehole, za povolaním. Modlil som sa: „Som Tvoj, navždy Tvoj." Až po čase a po rokoch som zistil, že aj on sa mi tak prihovára: „Som tvoj".

***Bolo treba ťa aj niekedy niesť, alebo stačilo len viesť?**

Poznáš ten príbeh o tých stopách v piesku, keď sa jedny strácajú... „Bolo, bolo..."

***Povedal ti niekedy aj: „Tam nechoď!"?**

„Myslím, že hej. Vo vzťahoch som sa musel čím ďalej tým viac učiť. Vzťahy žiť a prežívať. V každej komunite. V každom štáte – na Slovensku, v Taliansku. Vo vzťahoch sa to dá vidieť. Takto áno, takto nie. Stop, toto nie je správna cesta. Keď sa treba vedieť ospravedlniť, s pokorou prijať veci, vedieť cúvnuť, naučiť sa povedať, že ja nie som ten, kto vie všetko. Keď ide o dobro každého, koho máš vedľa seba. Vždy a v každej chvíli vidieť a milovať druhých. To sa učím a budem učiť - umierať samému sebe – svojim predstavám, svojim názorom, tak ako to učil Pán Ježiš. Kto chce ísť za mnou, nech vezme na seba svoj každodenný kríž a nasleduje ma."

***Aj pri tvojom odchode do Talianska si sa Ho pýtal, či máš ísť?**

„Áno. Vtedy som sa tiež pýtal. Odovzdal som sa Pánu Bohu. On to zobral doslova, že ma zobral z Košíc do Ríma. Ja som si myslel, že som v tých Košiciach nenahraditeľný. Bolo to veľmi ťažké si tam zvyknúť. To ťažké sa premenilo až tak, že som odtiaľ odchádzal veľmi nerád."

O sviatosti zmierenia

- Čo si myslíš o tvrdení, že ľudia, ktorí chodia na svätú spoveď aj naďalej hrešia, veď sa z toho zase vyspovedajú a o nejakom pokání ani neuvažujú?"

„Ak nebudete ako deti, nevojdete do Nebeského kráľovstva. Takíto ľudia vážne riskujú. Opovážlivo sa spoliehajú na Božie milosrdenstvo. Treba sa za nich modliť a veľa, veľa obetovať. Kto pristupuje ku sv. spovedi opovážlivo, neúprimne, bez opravdivej ľútosti, jeho duchovný stav je veľmi zlý. Môže ho posudzovať Boh, nie ja. Dokiaľ žije na zemi, je vždy možnosť, Bohu je všetko možné. A treba hovoriť o sebe a nie o druhých. Kde som sa ja rozhodol pre zlú vec, kde som zhrešil... Boh dáva každému svoju milosť, ale nie každý ju prijíma. Takíto ľudia potrebujú veľkú milosť, aby padli na kolená a vyznali sa Bohu."

***Myslíš si, že je dobré, že teraz máte pri svätých spovediach na dverách menovky a ľudia vedia ku komu idú na spoveď, že keď zbadajú tvoje meno, tak utečú?**

(veľký smiech) „Samozrejme. Utečie. Počítam s tým. O spovedi nebudeme rozprávať, dejú sa tam rôzne situácie. Naschvál sme to urobili, že sme zverejnili svoje mená."

Čo dodať na záver? Hádam len želanie, aby odo dverí don Janka odchádzali farníci vždy spokojní a radi sa k nemu aj vracali. Spomeňte si v modlitbách na tohto kňaza, ktorému bola zverená na plecia zodpovednosť za Národnú svätyňu. Ďakujeme za rozhovor, ktorý vznikol ešte v auguste 2015.

Monika Málková, rod. Ožvoldíková (17. 9. 1891 – 17. 3. 1974)
Václav Málek (11. 2. 1895 – 21. 12. 1964)

V historickej budove Národnej rady SR v Bratislave udelil 28. januára 2015 štát Izrael najvyššie štátne ocenenie desiatim slovenským občanom, ktorí počas druhej svetovej vojny pomohli, pod hrozbou straty vlastného života, zachrániť židovských spoluobčanov od holokaustu. Ocenení získali pamätnú medailu s diplomom Jad Vašem a ich meno je vytesané do Múru cti v Záhrade spravodlivých v pamätníku Jad Vašem v Izraeli. Keď som sa toto dočítala v novinách, spomenula som si na minimálne dve mená, ktoré tam ešte nikto nezapísal a asi ani nezapíše. Dve mená, ktoré nie sú ani na kríži na strážskom cintoríne. Len chatrná betónová obruba ako pamiatka na statočnosť, obetu a odvahu.*

Príbeh o pani Monke a jej manželovi Václavovi som počula niekoľkokrát. Veľmi ťažko sa počúva, no ja som chcela počuť o tomto príbehu opäť a dozvedieť sa viac. Zistila som sa, že v neďalekom Brodskom žije pani Lujza, dcéra týchto manželov. Nechala som si zistiť adresu a vydala sa na cestu za ňou...
Pri okne už vyčkávala 85-ročná ženička. Slzičky na krajíčku, ale milý úsmev a krásne privítanie. Išla so mnou aj jej kamarátka z detstva, a tak sa potešila ešte viac. Pri chôdzi už potrebuje paličku, pamäť už tiež všetko nezachovala, ale to podedené šľachetné srdiečko ožilo. Rozdúchali sme plamienok spomienok a pani Lujza sa postupne rozpamätávala a rozhovorila: „Mama ma poslali, keď nebolo petroleja (my sme ešte elektrinu nemali, tata aj chceli, ale boli sme chudobní), k zubárovi

Statočná pani Monika.

Laxovi po petrolej, lebo pani zubárová jej to sľúbila. Pri starej lekárni lekárnika Klóra (dnes zmrzlináreň) išiel Lax smerom ku Kuklovu. Bola som rada, že ide preč, že mi pani ten petrolej skorej dá. No ich dom bol zamknutý a nikto mi neotváral. Išla som odtiaľ na námestie a tam práve nakladali Židov

Dcéra Lujza.

do auta. Zrovna nastupoval jeden, ktorého som dobre poznala, lebo chodil Laxovi pomáhať. Slzy mi hneď padali, veľmi mi to bolo ľúto. Všetkých som ich videla, tých Židov. Domov som prišla s plačom. Židov odvtedy viac nebolo. Toto sa stalo na jeseň. Až potom na Vianoce, keď sme doma sedeli, zrazu niekto búchal na dvere. Otec vstali, išli otvoriť a tam bol zubár Lax so ženou a jej sestrou. Lax si pred nimi kľakol vo dverách na prahu na kolená a prosil, aby sme ich schovali, lebo už nemajú kam ísť. Tata boli dobrosrdečný, boli veľký dobrák. Kde boli títo Židia dovtedy, nevieme," pomaly rozpletala spomienky pani Lujza.

Na povale v bezpečí

„Kača Jakubčíčka kúpila vedľajší dom po Kozánkoch. Jej syna Filipa, ktorý tam býval, zobrali naši bývať k nám a tam dali bývať Židov. Mama tam vtedy ešte s ním nebývala, robila v Dubnici. Na Nový rok, keď som vyšla cez deň na dvor, videla som, ako jazdili vozy jeden za druhým smerom na Kuklovskú cestu. Zavolala som na otca a oni mi povedali, že to utekajú Nemci. Potom hľadali po dedine miesta na ubytovanie pre zajatých Rusov. Naši vtedy dostali strach a Židov dali na povalu. Niečo tam aj upravili, aby sa tam dalo prechádzať. Mali tam seno alebo slamu. Filip sa raz strašne nahneval, začal nadávať a kričať mame, že ju vyzradí," takto spomínala na nebezpečné vojnové dni pani Lujza.

Nebezpečenstvo hrozilo aj neskôr: „Sestra Sida a Rézka Podolská sa spriatelili s Rusmi, ktorí boli vtedy prechodne v našej dedine. Chodieval ten jeden aj k nám. Raz prišiel a povedal: „Mama, zamkni!" Otec doma nebol. Na búchanie na dvere pustili mama do domu Nemca. Ten po našom dome začal prehľadávať. Rus zatiaľ cez ploty poza humná utiekol k Podolským za tým druhým. My sme so Sidou išli so strachom k Podolským poňho a povedali sme mu, že ho u nás hľadajú. On aj s pecňom chleba pod pazuchou išiel teda naspäť k nám. Keď sme otvorili dvere, Nemec už stál na rebríku na povalu a nadvíhal dvierka. Mama celá bez seba sa triasli, lebo Židia boli na povale. Keď zbadal Nemec Rusov, zišiel dole a spolu potom aj odišli. O pár dní ich už viedli do Kútov."

Cez vojnu sa schovávali Málkovci v pivnici práve u spomínaných Podolských.

Jedlo pre Židov nosila Kristína (r. Sobolová), Matejova žena, ktorého mali tetka Monka ešte za slobodna. Pri návšteve domčeka Málkovcov zažila raz jedna priateľka dcéry Sidy príhodu, ako ide pani Monka na povalu aj s kusom hovädzieho mäsa. Nadvihla drevený poklop, začičíkala akoby volala mačku a vložila tam „grenec" mäsa. Vtedy sa mladá slečna len začudovala, ako je možné, že takí chudobní ľudia, čo sami majú málo, kŕmia mačky kusom mäsa. Táto spomienka

sa jej vyjasnila až po vojne, keď sa dozvedela o schovaných Židov: „Komu by to bolo vtedy napadlo!“

Po vojne

„Ľudia po vojne, keď videli od nás odchádzať Židov, tak pochopili situáciu. Vídavali, že sa na povale svieti.“ Teta Lujza dodá: „My sme im aj zakázali svietiť, ale neposlúchli. Po vojne som odišla slúžiť so sestrou Sidou do Bratislavy za staršou sestrou Markou. Neviem, čo sa potom stalo so Židmi. Po službe v Bratislave, nepáčilo sa mi tam, bola som tam len do Nového roka, som išla na 5 rokov slúžiť k sedliakovi na Moravu (Bukovina u Křtin – veľmi pekné pútnické miesto je tam – 3 km som tam chodievala), mal 24 hektárov poľa a velikánsky baračisko. To mi sprostredkoval krstný otec z Čárov. Musela som robiť všetky roboty – aj na poli, aj v dome. Vyrobila som si 30 tisíc. Prišla mena a ja som za ne dostala len 300 korún! Plakala som. Koľko som len 5 rokov drhla ako otrok! Kúpila som si od Marcina Vlčka kabelku za 240 korún a zostalo mi pár korún.“ – dodáva neuveriteľné zážitky pani Lujza.

Prenasledovanie Židov

„Raz v nedeľu po nešpori (vešperách, večerných chválach) som sa išla prejsť do Šaštína po tratuári (betónovom chodníku), lebo to sme my v Strážach ešte vtedy nemali. Išla som s Markou a Jojou Komárkovou. Na rázcestí pri lekárnikovi Klórovi, kde býval Lakatoš, čo predával páterka a sväté obrázky na pútiach, sme zbadali ako sa vedie zubár Lax s manželkou pod pazuchou a veľmi rýchlo išli smerom k Strážam. Prešli sme smerom k dnešnému domovu dôchodcov. Oni - zubár s rodinou, bývali oproti. Na ulici zastavilo nákladné auto, vyskočil Nemec vo vojenských rajktách, ešte si paličkou búchal po čižme a išiel smerom k domu Laxovcov. Nohou rozkopol dvere a išiel k nim. Dom bol však prázdny. Unikli mu len o malinkú chvíľku. Až doma sme sa dozvedeli, že brali Židov,“ takto dokladá pani Lujze príhodu do spomienok kamarátka z detstva .

Pýtam sa na poďakovanie Židov Málkovcom za záchranu: „Mama potom len povedali, že sa im vôbec neodvďačili. Po vojne odišli Židia naspäť do Šaštína, dostali naspäť svoj dom. Ten potom predali. Vraj odišli do Bratislavy, stretol ich tam niekto zo Šaštína a ten nám to povedal.“- dopĺňa pani Lujza spomienky na Židov. Židov schovávali až do skončenia vojny (8. 4. 1945). O odchode Židov z povaly mi rozprával iný obyvateľ Stráží takto: „Môj otec zbadal na ulici troch bledých ľudí, v ktorých spoznal Židov zo susedného Šaštína. Pretože ešte stále neprešiel front, kázal im vrátiť sa do úkrytu ešte aspoň na jednu noc, aby sa nevystavovali zbytočnému riziku.“

Václav a Monka

Na rodinu si spomína pani Lujza takto: „Otec pochádzali od Jihlavy z Brtnice, to si pamätám. Mateja mala mama ešte za slobodna s pacholkom z mlyna u Brunovského. Spoznali ho na zábave v Brodskom. Mateja vychovávala babka – mama pani Monky, Mária (r. Čermáková) s manželom, ktorý sa tiež volal Matej. S Václavom mali Monka ešte dcéry Máriu, Sidóniu a Alojziu, ktorú počas spomínanej služby na Morave premenovali na Lujzu, a tak ju zapísali aj do občianskeho preukazu. Otec boli ako vojak na vojne v Šaštíne, kde sa spoznali s mamou. Od mala bol sirotou. Keď sme neskôr navštívili aj s rodičmi jeho sestru, rozprávala nám, aký mala ťažký život ako sirota ona. Jedlo jej vždy len cez okno na dvor podali, nemohla ísť ani k stolu u ľudí, u ktorých

bývala, k prvému svätému prijímaniu išli bosá. Nemali to ľahké ani jeden," vyťahuje smutné spomienky pani Lujza.

Pán Václav rezával drevo u lesnej správy na píle. Chodila im tam pomáhať celá rodina – aj pani Monka, aj deti. Stále chodili s krošňami na nosenie dreva na chrbáte, tak si ich aj ľudia najviac pamätajú. Drevo museli narezať, narúbať a rozniesť. „Tata ho rezali a rúbali, my sme ho roznášali. Nosili sme ho pánom do dnešného saleziánskeho kláštora na poschodie, kde vtedy sídlila lesná správa. Pomáhali sme taktiež aj rodinám v dedine pri práci na poli, často len za stravu. Nikdy sme nikomu nič neukradli, čestne sme žili. Bývali sme v uličke, kde boli postavené domy pre rodiny, ktoré pracovali v nejakej továrni v Šaštíne. Rodičia si domček kúpili hotový. Boli to rovnaké maličké domčeky tesne jeden u druhého, mali priechodnú kuchyňu smerom do dvora a jednu izbičku. Bývali tam Kozánkovci, Zimkovci, Levčekovci, Havlíčkovci, dratari, tecinka Magdaléna, čo pestovali podzemské jabka (topinambury)" - spomínali už spolu kamarátky z detstva na onú uličku. Teta Lujza pridali aj spomienku na prácu z mladosti po návrate z Moravy na poli pri našej rieke Myjave smerom k Trikote, kde pestovali zeleninu: „Patrilo to družstvu a vedúcim bol pán Machek, ktorý býval na šaštínskom zámku. Býval tam aj Krebs. Aj tam potom chodievali otec rezávať drevo. Boli tam aj pareniská, kde sa muselo aj veľa hnoja navoziť. Tam sme sa tiež veľa narobili. Z druhej strany, kde je dnes mestský úrad, tak tam zase pestoval zeleninu Bulhar. Bola by som zvedavá, či sa v bláznivej záhrade ujali stromky, ktoré sme sadili," pýta sa pani Lujza viac - menej pre seba. „To patrilo lesákom, potom im tam domy stavali. Jeden dom mal riaditeľ, druhý Budke a tretí Capák – mali postavené domy na mieste vyrúbaných gaštanov v tejto bláznivej záhrade. Tata u všetkých robievali. Neboli ani nahlásený v nemocenskej. Keby sa im niečo stalo, že by sa porezali, neviem čo by sme robili," zamýšľa sa pani Lujza.

Život pani Lujzy

Najstaršia z dcér Málkovcov Marka bývala v Aši, tam sa aj vydala, muža mala z Malaciek, mala dve deti – dievča a chlapca. Sida po vydaji (manžel bol z Mariánky) zostala bývať v Strážach, mala troch synov. Asi 5 detí jej zomrelo, preto je aj rodičovský hrob urobený ako štvorhrob, lebo sú tam od chodníka aj tie deti. Pani Lujza s manželom vychovala 7 detí – dve dcéry a päť synov. Má 16 vnúčat a tri pravnúčatá. Bývajú od Michaloviec až po Dubňany a Lanžhot, vnučka žije dokonca až v Manchestri v Anglicku. Manžel Bohumil bol z Brodského, kde aj zostali žiť v rodičovskom dome, ktorý si po vyplatení opravili. Bol vyučený holič, ale to by ich neživilo, tak chodil po robotách až do Česka za Prahu – Ejpovice pri Plzni a potom išiel k Přerovskej firme a robil v Ostrave. 32 rokov robil vo svete na montážach. „Veľa sme si toho spolu neužili," dodá smutne k spomienkam pani Lujza.

„Stareček Matej, prezývaný špécia, boli pomocný hájnika. Chodievali strážiť háje a bažantnice. Nosili lesácky oblek, boli veľmi čistunký. Bývali v slamenom domčeku na mieste dnešnej krčmy (U Marky Hurbanky). Často rozprávali zábavné príbehy a boli veľký srandista. Stará mama im raz niesli obed – až k druhej studni pod hájmi (prvá bola na kraji bažantnice). Keď tam raz na poludnie stareček zaspali, prišli za nimi poludnice, ktoré tancovali a tancovali, boli by ho rozniesli, roztrhali, keby tam neprišla jeho žena. Inokedy si v krčme zobrali do rúk noviny, mali

ich otočené hore nohami a tvárili sa, že čítajú. Keď odišli stareček z krčmy a chlapi zobrali noviny, zistili, že si stareček všetko vymysleli. Predtým im to prečítal hájnik, s ktorým robili a oni si z toho niečo zapamätali a niečo popridávali. Vôbec to v tých novinách nebolo, ale im to išlo z úst úplne plynulo. Tak sa schuti chlapi v krčme nasmiali," spomenie si pani Lujza na starečka Mateja.

Pani Lujza žije v domčeku už 8 rokov sama. Teší sa, že deti majú prácu, postavené domy a už sa budú mať lepšie ako oni kedysi. Spomína na Strážanov, na domčeky a zážitky z mladosti. Stále skromná, jednoduchá, nešomrajúca, zmierená so životom... Na hrob rodičov poslala kytičku. Hrob s betónovou obrubou bez kríža. Keď pôjdete okolo, zastavte sa a pošlite modlitbičku hore do neba. Dvaja statoční ľudia, najchudobnejší z chudobných v dedine, pomohli boháčovi, ktorý sa nikdy nepoďakoval, neodvďačil... Nezaváhali a podelili sa o strechu nad hlavou. Riskovali životy nielen svoje a svojich detí, ale aj celej uličky. Kedysi sa uličke hovorilo aj kozia ulička. Málkovci chovali capka a ľudia k nim vodievali na spárenie kozičky. Dnes v tejto uličke stoja z pôvodných, rovnako „naprojektovaných", domov už len dva – jedno okno do ulice z izby a vedľa dvere do kuchyne, ktorá bola zároveň priechodom z ulice do dvora. Ulička je odbočkou ulice Jána Bottu a spája ulicu M. R. Štefánika s ulicou Jána Donovala smerom na Smolinské. Nesmieme dopustiť, aby spolu s domčekom Monky a Václava zmizol aj príbeh o ich statočnosti a odvahe. Ich hrdinský príbeh nech pozná každý!

PS: Neverím náhodám, ale v ten deň, keď som písala tento článok, som si večer v čítaní našla aj tieto vety: „Veď kto lepšie pomôže človeku v núdzi ako ten, čo z vlastnej skúsenosti vie, aké je to byť opustený

V takomto domčeku Málkovci bývali a ukrývali Židov.

alebo utláčaný?“ Vtedy som si spomenula na sirotu Václava a jeho skromnú Monku. Tak nech sú ich mená synonymom obety, slušnosti a pracovitosti! Nech im dá Pán Boh večné nebo!

Hrob s betónovou obrubou bez kríža?

Ako rada píšem o tom, že hrob s betónovou obrubou bez kríža je už minulosťou! Po napísaní tohto článku som bola posadnutá myšlienkou túto skutočnosť zmeniť a urobiť všetko, čo len bude v mojich silách. Môžem z vlastnej skúsenosti dosvedčiť, akú veľkú silu má modlitba a prosba zverená do rúk našej Panenke Márii Šaštínskej! Opäť raz vypočula a pomohla. Nie sú to náhody, že mi do cesty poslala človeka, ktorý ochotne poskytol starodávny prekrásny kovový kríž s Ježišom. Potom som našla ďalších, ktorí bez zaváhania priložili ruku k jeho obnove (aj vďaka miestnej kováčskej firme pána Slobodu). Pán Ožvoldík napísal na tabuľku mená a dátumy, ktoré sme opäť akoby zázrakom našli ešte v starých archivovaných dokumentoch na MsÚ. Peter Maxian ochotne prijal moju prosbu a kríž zabetónoval na svoje miesto. Vnuk Málkovcov sa postaral o úpravu hrobu i novú obrubu. Slzy šťastia pani Lujzy sú odmenou pre všetkých, ktorí urobili kus dobrej práce a obnovili pamiatku dvoch šľachetných ľudí. Všetkých zahŕňam do modlitieb k Panne Márii.

**Zo všetkých miest, ktoré v Izraeli navštívite, vo vás najsilnejší dojem zanechá Jad Vašem –pamätník venovaný viac ako 6 miliónom obetí holokaustu. Bol postavený v Jeruzaleme v roku 1953 a dnes nie je len pamätníkom, ale tiež archívom, výskumným ústavom a múzeom, pripomínajúcim hrôzy, ktoré sa počas vojny odohrali v koncentračných táboroch. Názov Jad Vašem (Yad Vashem) znamená doslova „pamätník a meno“ alebo tiež „ruka a meno“. Pochádza z biblického verša: „Vo svojom dome a medzi svojimi múrmi im dám pomník s menom. Čo je lepšie ako synovia a dcéry? Dám im večné meno, ktoré nebude odstránené“ (Izaiáš 56,5). Pamätník bol vybudovaný na Herzlovej hore smerom na sever od Jeruzalemu.*

Hrob manželov Málkovcov.

Saleziánky z našej farnosti

Sr. Anna Fordinálová

Do Talianska odišla ako 17-ročná. Bola tam 69 rokov. Za tú dobu nemala sa tam s kým porozprávať vo svojej rodnej reči. Na slovenčinu však nezabudla. Na otázku, ako to dokázala, povedala, že čítala opakovane rôzne knihy a časopisy. Keď prišla do Šaštína po prvý raz v roku 1980, plynulo rozprávala po slovensky. Pri poslednej návšteve v Šaštíne tak nešťastne spadla, že si zlámala pravú ruku. V nemocnici v Skalici jej ju dali do sadry. Spravili to neodborne. Keď sa vrátila späť do Talianska, tamojší lekári jej museli ruku ešte raz polámať, lebo obe kosti predlaktia boli pomimo. Sestra Anna si pri tom veľa vytrpela. Bola obdivuhodne veľmi pokorná, lebo ani slovom nedala najavo, že ju niečo bolí. Ďalej musela toho zo žiaľu veľa prežiť už preto, lebo nemohla navštíviť svoju rodinu, a to ani vtedy, keď jej zomreli rodičia.

Rehoľná sestra, saleziánka Anna, zomrela 17. 9. 1995 v Livorne vo veku 86 rokov. Je tam aj pochovaná. Na pohrebe sme sa zúčastnili ôsmi rodinní príslušníci zo Šaštína. Posledná rozlúčka s našou tetou bola v Livorne. Svätá omša bola taliansko-česko-slovenská. V tej dobe bol na návšteve u miestneho farára v Marína di Pisa kňaz českej národnosti a mladý slovenský klerik. Na omši čítal jej synovec Ján Vajči. Pri rozlúčke na cintoríne bola na jej hrob daná hrsť zeme zo Šaštína.

Sr. Mária Fordinálová

Mária bola mladšou sestrou Anny. Pôsobila hlavne na Slovensku. V roku 1963 bola odsúdená na šesť mesiacov do väzenia v Pardubiciach. Dôvodom bola báseň Slovensko, mať moja!, ktorú rozmnožovala. Za to ju vtedajší režim obvinil za poburovanie proti spoločenskému a štátnemu zriadeniu ČSSR. Pochovaná je v Šaštíne pri sestre Alžbete.

Za rodinu Vajčiovu, Pollákovu a Menšíkovu napísal Rafael Menšík

Sr. Anna v Marína di Pisa (archív Ing. Jána Vajčiho).

Sr. Anna pri návšteve príbuzných v rodnom Šaštíne (archív Dominika Vajčiho).

Osudná báseň

Sr. Kamila Novosedlíková FMA vo svojej knihe Životy slovenských sestier saleziánok uvádza, že sr. Mária odpísala a rozmnožila báseň Slovensko, mať moja!, ktorú zložila rehoľnica anglická panna Jolana Jánošíková. (Do tejto ženskej rehoľnej spoločnosti Congregatio Jesu (skratka CJ), pred rokom 2003 nazývanej ako Inštitút Preblahoslavenej Panny Márie (skratka IBMV), ľudovo tiež nazývané anglické panny, patrila aj Sr. Mária Anastázia Lackovičová CJ pochádzajúca z nášho mesta, o ktorej sme písali v minulom čísle Hlaholu zvonov).

„V tejto básni sa skreslene opisujú pomery v ČSR, keď sa píše o pomeroch u nás ako o poddanských časoch, Slovensko vraj stoná od rán pohoničov, pričom ako obvinená sama vysvetľuje, pod pohoničom si ona aj ostatné rehoľnice vysvetľovali komunistickú stranu a spoločenské zriadenie ČSSR. Táto poburujúca báseň obsahuje naviac ešte povzbudenie, že takýto stav v ČSSR nepotrvá dlho, a vlieva nádej a presvedčenie, že musí dôjsť k zvratu pomerov, kedy býv. rehoľníci a rehoľnice nebudú musieť pracovať v továrňach a nadobúdať si „znak pokroku hviezdy“ mozole. Ako vypovedala sama obvinená Fordinálová dňa 14. 11. 1962: „Mne sa práve táto časť básne zapáčila a toto bolo dôvodom, prečo som práve túto báseň vybrala, rozmnožila a rozdala.“ Vysvetľuje tu teda jednoznačne motív spáchaného trestného činu – nepriateľstvo k spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky.“ – vyberá z vyšetrovacieho spisu sr. Novosedlíková.

Slovensko, mať moja!

Slovensko, mať moja, mati ubolená,
ako to vyzeráš v tvojom rajskom šate?
Ty nie si sľúbenou perlou ozdobená?
Nechodíš v hodvábe? Tvoj trón nie je v zlate?
Tvár smútkom zaliata,
radosť snov zaviata a chrbát zohnutý
od švihov bičov...
meč v hrudi vbodnutý,
zomieraš od rán pohoničov.
Slovensko, mať moja, bôľom bitá mati.
Kto ťa tak doráňal, priatelia či kati?
Ach, dcéra, mlaď rodu,
chráň svoj šík, slobodu aj v mukách.
Čiň sa!
S ružencom na rukách
ku krížu na skale
Viň sa!...
Slovensko, mať moja, mati ubolená,
v náručí zblednutý držíš obraz detí.
Hľa, v snahe pomôcť im, klesáš na kolená,
v nádejnom svite im kreslíš nové svety.
Slovensko, mať moja, bôľom bitá mati.
Ktože mi, ach, kto mi bratov, sestry vráti,
čo žijú, kde kade, v továrenskom kroku,
v mozoľoch krvavých – znak hviezdy pokroku.
Ach, dcéra, mlaď rodu, kvet sladkej Slovače,
v spomienkach na zradu srdce mi zaplače...
Však dúfaj! Dúfaj! A dúfaj len!
Na prikrytom stole zas budú koláče
namiesto kameňa, čo rozsieva blen.
Hľa, svitne raz zora, ku Márii obráť zrak!
Vráti sa ti, sestra, vráti sa ti brat!

Z histórie nášho chrámu

Z veľkolepých osláv 300. výročia úcty k Panne Márii Šaštínskej

Uvedená litografia zobrazuje slávnostný príchod pútnikov do šaštínskeho chrámu 7. septembra 1864. Vznikla v roku 1865 v Pešti a autorom bola dvojica Alajos Rohn a Ede Grund. Litografia je jednou z mála zachovaných dobových obrazových materiálov z veľkolepých osláv 300. výročia úcty k Panne Márii Šaštínskej. Zachytáva scénu, keď uhorský prímas Ján Scitovský spolu s ostatnými duchovnými a prelátmi vstupujú do pútnického chrámu za účasti niekoľko desiatok tisíc veriacich. V procesii sa nesú i nové korunky, ktorými arcibiskup 8. septembra 1864 korunoval milostivú sochu Panny Márie a jej Syna.

Oslavy 300. jubilea zahájili na sviatok Zvestovania Pána 4. apríla (kvôli Veľkej noci bol termín sviatku presunutý) čítaním pápežského breve Pia IX., ktorou udelil plnomocné odpustky pútnikom. Prímas ešte v roku 1863 obežníkom oznámil duchovenstvu zámer osláv šaštínskeho jubilea, v marci 1864 pozval všetkých na spoločnú púť k Sedembolestnej a v júni zverejnil program púte. K tejto príležitosti sa konala i zbierka na dostavbu kostolných veží.
Priebeh slávenia jubilea podrobne čitateľom približoval cirkevný časopis Cyrill a Method, ktorý vychádzal v Skalici a redaktorom bol Andrej Radlinský. Hlavný prúd pútnikov spolu s prímasom vyšiel 6. septembra 1864 po 14. hodine z Trnavy, večer prišli do Trstína a ráno pokračovali zástupy zoradené podľa národnosti cez Jablonicu, Senicu, Dojč a Borský Mikuláš do Šaštína. V Senici sa k sprievodu pripojil apoštolský nuncius Marino Falnicelli. Do Šaštína dorazili poobede okolo 16.30. Pri kalvárii v pripravených priestoroch sa duchovenstvo oblieklo do liturgických rúch a sprievod sa pohol ku kostolu. Opis sprievodu, ktorý je vyobrazený i na litografii, vyzeral podľa dobových svedectiev nasledovne: „Na samom predku prôvodu nesli klerici medzi dvoma akolytami kríž vätší; tento predchádzali hudobníci, a nasledovali zástavy, kríže, sochy odsekov prôvodných, i samé čiastočné prôvody. Za čiastočnými processiami stúpal neprehľadlý rad kňazov, v rochetách; za týmito 4 jahnovia nesli striebornú sochu bl. P. M. medzi pochodňami a voskavicami rozžatými; za sochou šli hodnostári cirkevní, kanonici v mozetách, a za týmito právo pontifikálne majúci v pluviáloch a infulách, jako: prépošti a opáti; naposledy dva biskupi, jeden svätiaci a druhý čestný, a za týmito nuncius apoštolský a arcibiskup athensky so svojim komonstvom, potom kanonik, kríž arcibiskupský prednášajúci, a Jeho Em. p. kardinál; koruny pre Bolestnú Matku a Syna Božieho určené na podúškach pomocou dvoch infulátov nesúci; pred ktorým panničky neviniatka v bielom rúchu s ovenčenymi hlavičkami sypaly na zem z košíčkov voňavé kvetinky. Za takto usporiadaným prôvodom hrnuli sa nepočetné zástupy pútnikov pod rozličnými zástavami.“ Vyvrcholením osláv bola za účasti asi 120 tisíc pútnikov 8. septembra korunovácia Piety korunkami, ktoré prímas požehnal v pápežovom mene.

(ThLic. Mgr. Martin Hoferka, Th.D. – článok i foto boli publikované v časopise Záhorie 1/2015)- zverejňujeme so súhlasom autora

Vybrali sme z histórie – čítanie na pokračovanie

O tom, že Panna Mária nenechala nevypočuté úprimné prosby veriacich, svedčia mnohé uzdravenia na Jej príhovor. V roku 1751 vydali Paulíni knihu Nová hviezda Uhorskej krajiny, ktorá obsahuje viaceré svedectvá o zázračných uzdraveniach. Pri 250. výročí jej vydania, v roku 2001, bola prepísaná zo švabachu a vydali ju otcovia saleziáni.

Teraz, milí farníci, v šaštínsko-strážskom farskom časopise HLAHOL ZVONOV vám budeme postupne prinášať niektoré milostivé uzdravenia a vypočutia v trápeniach. Úvodom stručne priblížime začiatok milostivých vypočutí:

Nowá Swězda
Wherské Kraginy,
To gest:
Neyswětěgssý Božj, a Bolesti Matka
M A R I A,
W milosti plném Tsassynském Obraze při
koncy wěkůw Zázračná,

Nová hviezda Uhorskej krajiny
to jest Najsvätejšia
Božia Matka a Matka Bolestivá
MARIA
V milosti plnom šaštínskom obraze
do konca vekov zázračná.

Mariánskemu čitateľovi

Aj keď už dávno sme mali požiadavky, ale pre rozličné nedostatky sa nemohli vykonať, teraz tebe mariansky čitateľ predkladáme knižku v ktorej prednášame ako prvotiny premocnej a láskavej našej Šaštínskej záuzračnej Matky, ktoré prvé tri roky osvietili štedre vyliate milosti a dobrodenia, tak tiež začiatok najmilostivejšieho obrazu

V Šaštíne pri rieke Myjave bol od dávnych čias drevený hrad, ktorý neskôr prebudovali na zámok. V roku 1564 tu sídli gróf Czobor de Czobor-Mihály s manželkou Angelikou Bakwič. Raz keď išli domov na koči prchký gróf po roztržke vyhodil Angeliku z kočiara. Angelika „poslúchla bez otáľania rozkaz svojho pána, ale toto potupenie spôsobilo nie malú bolesť v jej srdci, odtiaľ nemajúc žiadneho ľudského potešenia vo svojom žalostnom stave, s vrúcnou náchylnosťou k Bolestnej Matke sa utiekala“. Zaviazala sa aj sľubom, že na večnú pamiatku tak obdržanej milosti, ku cti a chvále Bolestnej Matky na tom mieste dá zhotoviť jej obraz. Hneď to čo žiadostivo hľadala, lebo najdobrotivejšia Rodička Božia, nielen hnevlivé pohnutie v srdci svojho pána skrotila, ale aj k predošlej manželskej láske naklonila tak ďaleko, že on, ľutujúc svojho činu, z hradu voz pre ňu poslal. Pobožná pani ihneď oboznámila so svojim sľubom. On so sľubom súhlasil a dali zhotoviť sochu Sedembolestnej držiacej mŕtve telo svojho Syna. Sochu umiestnili do trojhrannej kaplnky. Chýr o tom sa hneď rozletel a s veľkou horlivosťou mariánskymi ctiteľmi je navštevovaný.

(pripravil a spracoval Jozef Fríbort)

(V každom čísle nášho časopisu vám budeme prinášať po dva príbehy zázračných uzdravení na príhovor Panny Márie Sedembolestnej, ktoré sú zachytené v spomínanej knihe.)

DESIATKA PRE DETI (bez obmedzenia veku)

Milé deti, pokračujeme v našich súťažných úlohách. Ďakujeme všetkým, ktorí priniesli svoje odpovede na papieriku do sakristie. Spomedzi nich odmeníme týchto troch výhercov, ktorí priniesli správne odpovede ako prví: Miriam Fesičová, Terezka a Patrik Sofkovci. Pozornosť od redakčnej rady dostane aj Šimon Urban, Luboš Pribila, Aneta a Sofia Hamplové. (Odmeny si môžete vyzdvihnúť v sakristii u pána kostolníka Sofku.) Správne odpovede z predchádzajúceho čísla si môžu overiť však aj tí, ktorí súťažili len v rodinnom kruhu: 1 – B, 2 – B, 3 – C, 4 – B, 5 – B, 6 – B, 7 – C, 8 – D, 9 – C, 10 – B. Taktiež mnohí dospelí sa kajúcne priznali, že si nie sú istí odpoveďami a majú medzery vo vedomostiach z biblie a Cirkvi. Povzbudzujeme preto všetkých, aby sa zapojili. Odmeniť môžeme aj dospelých. Takže odteraz opravujeme nadpis našej súťaže: Desiatka pre deti bez obmedzenia veku

1. V ktorej rieke pokrstil Ján Krstiteľ Ježiša?
A) Dunaj
B) Níl
C) Arnon
D) Jordán

2. Kto dostal od Boha príkaz postaviť archu, a tak sa zachrániť pred potopou?
A) Abrahám
B) Mojžiš
C) Noe
D) Ján Krstiteľ

3. Ako sa volá učeník, ktorý stál s Máriou pod Ježišovým krížom?
A) Peter
B) Jakub
C) Ondrej
D) Ján

4. Ako sa nazýva sviatok, v ktorý si pripomíname zoslanie Ducha Svätého?
A) Božie telo
B) Posledná večera
C) Nanebovstúpenie Pána
D) Turíce

5. Na ceste do ktorého mesta boli dvaja učeníci na veľkonočný pondelok, keď sa k nim pridal Ježiš?
A) Jeruzalem
B) Emauzy
C) Kafarnaum
D) Nazaret

6. Ako sa volá Abrahámova žena a matka Izáka?
A) Sára
B) Rebeka
C) Ester
D) Anna

7. Kto strážil vstup do raja po tom, čo Boh vyhnal Adama a Evu?
A) anjeli - cherubi
B) had
C) padlí anjeli
D) lev

8. Akým jazykom bola napísaná prevažná časť kníh Nového zákona?
A) latinským
B) gréckym
C) hebrejským
D) aramejským

9. V ktorý deň stvoril Boh stromy, trávu, kvety...?
A) prvý deň
B) tretí deň
C) štvrtý deň
D) šiesty deň

10. Čo bolo znamením zmluvy, ktorú uzavrel Boh s Noemom po potope?
A) zelená vetvička
B) veľryba
C) dúha
D) holubica

Na vaše odpovede je opäť pripravená krabička u pána kostolníka Sofku do konca mája 2016. Veľa šťastia praje redakčná rada!

Nocľaháreň v našej farnosti

Mnoho ľudí na svete veľmi túži po kúsku
chleba, ale oveľa viac je takých,
ktorí zúfalo túžia po malom kúsku lásky...
(Matka Tereza z Kalkaty)

Od Vianoc je otvorená v našom meste nocľaháreň pre bezdomovcov. Štvormesačná zmluva medzi mestom, farským úradom, resp. Arcibiskupským úradom a miestnou charitou o pár dní vyprší. Na štyri mesiace sa všetci spomínaní postarali o strechu nad hlavou štyrom ľuďom, ktorí ju z nejasných príčin stratili. Neprináleží nám súdiť ich, prečo sa tak stalo, a ani hľadať vinníka, ktorý to spôsobil. Teší nás skutočnosť, že o nich niekto začal mať záujem a pomohol im. Nedajú sa vypísať mená tých, ktorí pomáhali. Jednako je ich veľa a taktiež o to nestoja. Nepomáhali pre svoju slávu a popularitu. Ani po štyroch mesiacoch toto svoje rozhodnutie neľutujú. Obohatilo ich to. Áno, napriek tomu, že dávali a rozdávali, dostali niečo, čo si nikde nekúpia...

Keď som sa štyroch bezdomovcov spýtala, čo sa im v nocľahárni páči alebo nepáči, reagovali takmer jednohlasne. Všetko sa im páči. Ďakujú ľuďom za pomoc, za strechu nad hlavou, za teplé jedlo, oblečenie... Prežili mrazy v novom spoločenstve. Najväčším problémom medzi nimi sú medziľudské vzťahy. Naučiť sa žiť s úplne cudzími ľuďmi, vychádzať si navzájom a tolerovať sa. Toto nie sú len prázdne frázy. Kto medzi našimi bezdomovcami prežil aspoň malú chvíľu, ten vie, že to nikdy nebolo jednoduché. Nocľaháreň má svoje spísané pravidlá, ktoré platia pre všetkých rovnako. V tej ich slobode a voľnosti sa musia prispôsobiť pravidlám spoločenstva. Pre mnohých jednoduchým, pre niektorých veľmi prísnym. Na prvom mieste je pravidlo o dodržiavaní čistoty tela, svojich rúk a potom aj svojho okolia. Počas celého dňa sa bezdomovci stretnú na ulici s veľa ľuďmi, cestou pozbierajú aj rôzne bacily, ktoré prinesú večer do nocľahárne. Vyžaduje sa u nich predovšetkým umytie rúk. Bežným sa stalo aj opakované kúpanie sa počas týždňa. Každý má k dispozícii na výmenu vyprané oblečenie, pretože povinnou súčasťou nocľahárne je aj práčka. Sami bezdomovci sa starajú taktiež o čistotu priestorov: jeden má službu na WC, iný v kúpeľni, na chodbe, ďalší udržiava v čistote skrinku na topánky, vchod a schody, sami si upratujú a udržiavajú aj svoje izby. V ostatných veciach majú maximálnu voľnosť. Okrem spomínanej čistoty tela a priestorov nie sú na nich kladené žiadne iné požiadavky. Teplú večeru im pripravuje osem žien z vlastných prostriedkov. V jedle nie sú vôbec prieberčiví. Chutí im úplne všetko, čo dostanú. Najviac si pochutia na fazuľovej polievke s rezancami, nepotrebujú žiadne špeciálne jedlá. „Všetko jedlo je výborné“, pochvaľujú si spoločne. Dokonca jeden z nich sľubuje, že sa dobrovoľníkom za všetko odvďačí – nielen prácou ale aj finančne, ak bude môcť, lebo peniaze si so sebou na druhý svet nezoberie.

Keď sa bezdomovci troška rozhovorili, pripustili, že by v časoch dažďov uvítali prístrešie aj počas dňa. V prípade pekného počasia sa túlajú mestom a čas im rýchlejšie ubehne. Skrehnuté ruky v mrazoch a zmoknuté veci sú v nepriaznivom počasí krutou realitou. Možno by mali záujem aj o televíziu, pozrieť si správy a počasie.

Toto je len začiatok diela. Musí sa nájsť cesta, ako ísť ďalej, pomôcť týmto ľuďom celoročne. Štyri skúšobné mesiace končia. Prídu teplejšie mesiace, bude stačiť ponúknuť vykúpanie, čisté oblečenie a jedlo zopár ráz do týždňa. No opäť príde zima, mrazy a treba pripraviť strechu nad hlavou aj na ďalšie sezóny. Podať pomocnú ruku a ponúknuť nielen matériu, ale aj záujem a porozumenie. Bezdomovci sa stretajú aj so závisťou, no nie je im čo závidieť. Rodina sa od nich odvrátila a sú odkázaní na pomoc iných. Pán Boh zaplať za všetku pomoc, ktorú od cudzích dostali a ešte dostanú.

Ako postupujú práce na národnej kultúrnej pamiatke?

Čo nové v strážskom Kostole sv. Alžbety Uhorskej?

V novembri 2015 bola ukončená III. etapa reštaurátorských prác na rímskokatolíckom Kostole sv. Alžbety Uhorskej v časti farnosti Stráže. Konkrétne ide o reštaurovanie gotických operákov južného presbytéria, odstránenie južnej sakristie a reštaurovanie priľahlých omietok, odstránenie schodiska do veže a reštaurovanie priľahlých omietok a reštaurovanie časti západnej fasády lode kostola. Z južnej časti boli obnovené všetky fasády – povrchová úprava fasád, osekané plastické prvky fasád, sokel, prezentácia románskeho okna, bola uskutočnená výmena okennej výplne za identický typ okna, aký je použitý v zostávajúcich okenných otvoroch. Na veži boli reštaurátorským spôsobom zrealizované nové omietky, napodobňujúce barokovú omietku a nárožným kvádrovaním v rozsahu, ktorý umožňuje inštaláciu nového schodiska na chórus. Omietky sú zatiaľ bez záverečného náteru, ktorý bude realizovaný až v súvislosti s obnovou celej veže.

Miestni farníci – brigádnici po zbúraní starej a nevyhovujúcej sakristie začali s výstavbou novej na pôvodnom mieste. Tá musí byť nižšie zapustená do terénu, aby nezasahovala do okna ako predchádzajúca stavba. Sú postavené obvodové múry, ktoré sú zateplené a je urobená strecha nad touto sakristiou. Po namontovaní elektroinštalácie sú múry omietnuté a čaká sa opäť na priaznivé počasie, aby sa mohlo s prácami pokračovať ďalej.

Reštaurátorské práce prebiehajú pod odborným dohľadom reštaurátorov Mgr. art. Petra Šimona, Mgr. art. Jana Jandu a Mgr. art. Marka Repáňa.

Spomienka na dona Antona Srholca SDB

V januári sme sa rozlúčili s naším krajanom – saleziánom don Antonom Srholcom SDB, ktorý sa vpísal do sŕdc mnohých ľudí aj z našej farnosti. Ako na neho spomína don Emil Šafár SDB, ktorý sa s ním osobne poznal? Tu sú niektoré z jeho spomienok:

Má to byť iba letmá spomienka na tie časy, keď som ako študent CHTF SVŠT v Bratislave býval na internáte Mladá Garda. Dostal som sa do skupiny veriacej katolíckej mládeže, ktorá sa občas tajne stretávala a navštevoval som najbližší a veľmi známy kostol Blumentál na Americkom námestí. Od istého času tam začal pôsobiť jeden veľmi zaujímavý kňaz, salezián Anton Srholec, pôvodom Skaličan, Záhorák. Len nedávno predtým ho v Ríme v roku 1970 vysvätil sám pápež Pavol VI. (Samozrejme, že za socializmu nemohol vystupovať ako salezián, lebo rehole boli vtedy u nás zakázané....) Srholec začal v Blumentáli formálne vlastne ako kostolník, ale tamojší dekan mu vybavil možnosť aj duchovne vypomáhať, nakoľko to bola snáď najväčšia farnosť v Európe a bol vtedy nedostatok kňazov v dôsledku proticirkevnej politiky socialistického štátu.

A tak sme ako študenti z Gardy chodili práve do Blumentálu - aj kvôli nemu. A to často aj cez týždeň, nielen v nedeľu. Kostol, najmä v nedeľu, bol nabitý, nakoľko jeho kázne sa naozaj dali počúvať. V tom

Don Srholec (vľavo) a don Šafár (vpravo)počas púte Saleziánov don Bosca v auguste 2014.

čase, keď nás komunisti utláčali a vieru v nás ubíjali, jeho kázne boli plné povzbudenia a dodávali odvahu nebáť sa ísť proti prúdu, byť iným, "trčať", aj keď to niečo stojí... Zapôsobil svojím zvučným, mužným, hrubým príjemným a upokojujúcim hlasom, plným srdečnosti, ba občas aj vážneho humoru. Bol veľmi erudovaný, hovoril pútavo a pritom veľmi hlboké myšlienky a úvahy, ktoré chytali za srdce a prebúdzali a prehlbovali vieru. Dovolím si preto povedať, že aj on má o. i. zásluhu na mojom duchovnom povolaní, ktoré sa v tých rokoch ešte len utváralo a hľadalo svoj spôsob realizácie (nakoľko som na Bohosloveckej fakulte ako vysokoškolák študovať nemohol a iné som ešte nepoznal).

Samozrejme, že sme zatúžili stretnúť sa s ním aj osobne. Bol veľmi komunikatívny, priateľský a otvorený a rozprávať sa s ním, a byť v jeho prítomnosti, bol pre nás zážitok. Podarilo sa nám ho aj navštíviť na fare. Spomínam si, že bol veľmi pohostinný, so zmyslom pre humor a veľkodušne mi podaroval knihu Ortodoxia od Chestertona. A neskôr aj iné knihy, ktorých vtedy nebolo veľa. Po sv. omši bola sakristia spravidla plná ľudí, ktorí sa s ním chceli stretnúť. Osobitne si spomínam, ako krstil v sakristii jedného môjho spolužiaka Milana, konvertitu, s ktorým som strávil celé hodiny rozhovorov a bol som aj jeho krstným otcom.

Pretože bol „nebezpečný" pre vtedajší režim svojimi kázňami a celkovým pôsobením, preložili ho do Perneku. Keď som ho tam raz navštívil, pamätám si, že nejakú hodinu pred sv. omšou hrali pred farou futbal chlapci. Bolo ich plno, a to cez všedný deň. Všetci šli miništrovať a o svojom farárovi sa vyjadrovali veľmi kladne. Bol som aj na Velehrade v r. 1985, kde sa oslavovalo výročie príchodu vierozvestov Cyrila a Metoda, a kde vtedy od večera do rána don Srholec moderoval veľké významné stretnutie mládeže. No mohol som tam iba krátko nahliadnuť, pretože som tam bol v sprievode mladých saleziánov, ktorí sa pod vedením magistra pripravovali posledný rok na kňazstvo. Po tomto „záťahu" o. Srholcovi zobrali štátny súhlas a už nemohol pôsobiť vo verejnej pastorácii.

Napokon, najviac si asi pamätám na to, že v predvečer svojej vysviacky (14. 2. 1986) som nocoval práve u neho na Nezábudkovej ul. v Bratislave, kam som pricestoval večer z Trnavy, kde som vtedy pracoval. Od o. Srholca som šiel k don M. Kyselovi, saleziánovi, ktorý ma zaviedol k otcovi biskupovi Korcovi, kde som z jeho rúk prijal tajne kňazskú vysviacku. Som veľmi rád, že sa mi dostalo toho daru v živote- stretnúť a zblízka poznať takú skvelú a významnú osobnosť.

Biblická olympiáda

Dňa 10. marca 2016 sa uskutočnilo v Šaštíne, v sále kláštora Saleziánov don Bosca, dekanské kolo Biblickej olympiády. Jedným z družstiev boli aj žiaci zo Základnej školy Šaštín – Strážev zložení: Lucia Drgoňová, Dominik Hampl a Henrich Hrozen. Po dôkladnom štúdiu kníh Biblie – 1. knihy Samuelovej a Evanjelia podľa Lukáša, sa pustili aj s ostatnými trojčlennými družstvami do biblického olympijského zápolenia. Po veľkom snažení získali tretie miesto. Ale hlavne sa utvrdili v tom, že Božia starostlivosť o Boží ľud a jeho milosrdenstvo voči nám nikdy nekončí.

Mgr. Ľudmila Menšíková

Potešme sa spolu s nimi

Apoštolské požehnanie od Svätého Otca

Zamestnanci miestneho Zariadenia pre seniorov dostali v marci najkrajšie poďakovanie, aké by si len mohli priať. Pán Polčič, vnuk bývalej klientky Márie Bilkovej z neďalekých Bílkových Humeniec, priniesol zamestnancom i klientom spomínaného zariadenia vzácny obraz s portrétom Svätého Otca Františka a s nasledovným textom:

Jeho Svätosť František
zo srdca udeľuje Apoštolské Požehnanie,
o ktoré žiadajú Zamestnanci a klienti
Zariadenia pre seniorov Šaštín Stráže
a vyprosuje hojnosť milostí, nebeských
darov a neustálu ochranu Preblahoslavenej
Panny Márie
Ex Aedibus Vaticanis, die 26. 02. 2016,
Jubilaeum Misericordiae
Archiepiscopus Eleemosynarius Apostolicus

Okrem portrétu Svätého Otca Františka sú na obraze aj štyri hlavné baziliky Ríma (tzv. patriarchálne)- Bazilika sv. Pavla za hradbami, Bazilika Panny Márie Väčšej, Bazilika sv. Jána v Lateráne a Bazilika sv. Petra (v smere hodinových ručičiek).
V modlitbách sa k požehnaniu pridávame spoločne s čitateľmi nášho časopisu. Ďakujem, že sa s nami podelili o svoju radosť, lebo smútok znesieš sám, ale o radosť sa musíš podeliť...

Púť na sväté schody v Malackách

Každodenný život nám prináša množstvo práce a povinností, pričom zostáva len málo času na zastavenie sa. Preto bolo aj dôvodom púte modlitbového spoločenstva 11. marca 2016 na Sväté schody do Malaciek, pod vedením nášho dona Petra, pozastavenie sa. Ukradnúť si v pôstnom období jeden deň na jeho prežitie s Pánom v jeho utrpení. V tomto období je navyše možnosť získať plnomocné odpustky (príp. ešte aj v ďalšie dva dni v roku).

Sväté schody v Malackách (a v Jeruzaleme) sú kópiou schodov v Ríme, po ktorých išiel Pán Ježiš do Pilátovej siene pri jeho odsúdení. Schodov je spolu 27 a sú v nich uložené relikvie sv. Detéria, sv. Valentína a sv. Blaženy. Ľavou stranou schodiska sa vystupuje nahor kolenačky. Pri tejto pobožnosti sa odriekajú špeciálne modlitby: na každom schode je myšlienka k meditácii o Ježišovom utrpení a k tomu sa pridávajú modlitby Otčenáš, Zdravas a Sláva. Každý schod sa pred vstupom naň, z úcty k relikviám, pobozká.

Časť pútnikov po tejto pobožnosti pokračovala do Marianky, kde sme si vykonali pobožnosť krížovej cesty „Kajúcnika“. Toto bola zároveň naša príprava na veľkonočnú spoveď. Touto cestou sme sa radi podelili o náš veľký duchovný zážitok. Veríme, že to bude naša tradícia – nájsť si v pôstnom období jeden deň na putovanie.

Za účastníkov púte J. Prachárová (+ autorka foto)

Ďakujeme všetkým prispievateľom, ktorí sa na stránkach nášho časopisu podelili o svoje zážitky a informácie. Nech sú Mgr. Ľ. Menšíková, p. J. Prachárová, p. J. Fríbort, p. R. Menšík a ThLic. Mgr. Martin Hoferka, Th.D. povzbudením všetkým čitateľom.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Z vody a Ducha svätého sa v krste opäť narodili:

Adrián Lánik (17. 1. 2016)
Patrícia Khúlová (21. 4. 2016)
Lea Danielová (7. 2. 2016)
Victoria Reháková (21. 2. 2016)
Jakub Morávek (6. 3. 2016)
Nina Mária Zálešáková (20. 3. 2016)

- uvedené sú dátumy krstov

Lásku, úctu a vernosť si v manželstve sľúbili:

Dušan Václavík a Katarína Omelinová (30. 1. 2016)

Bránou smrti nás z časnosti do večnosti predišli:

Jozef Holenka (2. 1. 2016)
Jozef Danihel (15. 1. 2016)
Andrej Havlíček (28. 1. 2016)
Anton Havel (30. 1. 2016)
Anna Vašková (14. 2. 2016)
Václav Zouhar (19. 2. 2016)
Blažena Stachová (20. 2. 2016)
Otto Komorník (22. 2. 2016)
Viliam Gašparík (22. 2. 2016)
Ľubomír Menšík (23. 2. 2016)
Helena Slobodová (25. 2. 2016)
Jozef Stupavský (12. 3. 2016)
Júlia Vajčiová (16. 3. 2016)
Jozef Uhrínek (24. 3. 2016)
Viola Danielová (30. 3. 2016)
Mária Vrtalová (31. 3. 2016)

- uvedené sú dátumy pohrebov

Zostavil don Jozef Pöstényi SDB

Výročia narodenia v komunite saleziánov:

Don Ernest Macák SDB (7. 1.)
Don Jozef Pöstényi SDB (8. 2.)
Don Ivan Žitňanský SDB (26. 2.)

Provinciál Saleziánov don Bosca na Slovensku **don Jozef Ižold SDB** oslávil 30. januára svoje 52. narodeniny (1964 v Rybníku nad Hronom, okres Levice) a zároveň 20. januára oslávil 15. výročie svojej kňazskej vysviacky (2001 v Žiline).

14. 2. 1986 uplynulo 30 rokov, odkedy prijal **don Emil Šafár SDB** kňazskú vysviacku.

Všetkým spomínaným saleziánom vyprosujme spoločne plnosť Božích milostí, hojnosť darov Ducha Svätého, nech ich Pán žehná na ceste životom bežného smrteľníka, ale najmä v práci duchovnej – kňazskej. Prihovárajme sa za nich u našej Nebeskej Matky Sedembolestnej Panny Márie v našej Bazilike.

Vo veku 68 rokov nás po ťažkej nehode opustil rodák z našej farnosti, vynikajúci violončelista **Ľubomír Štefan Rabara** (*14. 12. 1947 Šaštín – +2. 11. 2015 Uster vo Švajčiarsku), syn nášho niekdajšieho organistu, pána Silvestra Rabaru (učiteľa v miestnej meštianke, ktorý sa v komunistickom režime nechcel vzdať svojho povolania organistu, a preto musel zo školstva odísť. Jeho syn Ľubomír odišiel v roku 1980 spolu s rodinou do Tunisu, kde prijal pozíciu profesora na konzervatóriu, až sa napokon definitívne usadil aj so svojou manželkou, pianistkou Alexandrou, vo Švajčiarsku).

Fotografia z koncertu, ktorý mal pán Ľubomír Rabara v Bazilike Sedembolestnej Panny Márie 24. apríla 2005.

Jedna zo zádušných omší za zomrelého bola slávená 28. marca 2016 v našej Bazilike. Česť jeho pamiatke, nech jemu i rodičom dá Pán Boh večné nebo!

---

12. marca 2016 sme sa na strážskom cintoríne naposledy rozlúčili a na cestu do večnosti vyprevadili pána **Jozefa Stupavského** (28. 11. 1933 – 8. 3. 2016).

Celý svoj život prežil v rodných Strážach, ktorým aj doslova zasvätil svoj život. Zhromaždil tisíce kníh, brožúr, časopisov, fotografií, máp a obrazov, ktoré mapujú bohatú históriu Stráží. Pre svoju záľubu precestoval stovky kilometrov, navštívil asi všetky antikvariáty na Slovensku i v Česku. Jeho zásluhou bol Rím. kat. kostol sv. Alžbety Uhorskej vyhlásený 11. 6. 2009 za národnú kultúrnu pamiatku.

Pre Stráže a obyvateľov nášho mesta zozbieral pán Stupavský bohatý historický materiál, za čo mu patrí naše dodatočné poďakovanie.

Česť jeho pamiatke!

Z činnosti detí a mládeže

Karneval – 31. 1. 2016

Krížová cesta počas Veľkého piatku

Predajom palaciniek podporili zbierku na Sýriu

Obrady Zeleného štvrtka

Obrady Veľkého piatka

Obrady Bielej soboty